

УДК 006.1:687.152

**ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ СУЧАСНИХ ТКАНИН ДЛЯ
ПРОЄКТУВАННЯ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ЧОЛОВІЧИХ КОСТЮМІВ**

А.Ю. БИРКО

Київський національний університет технологій та дизайну

Глобалізація інформаційного простору та розвиток цифрових технологій сприяють підвищенню гнучкості виробничих процесів, реалізації потенціалу виготовлення персоналізованого одягу та його просування до конкретного споживача у будь-якій точці світу, у тому числі завдяки спільному інтерактивному проєктуванню у віртуальному середовищі. Асортимент класичних чоловічих костюмів відрізняється достатньою стабільністю, пов'язаною з низькою варіабельністю їхньої зовнішньої форми та запитом споживачів на забезпечення професійної та ділової ідентичності. Тим не менш, необхідність задоволення попиту на одяг, що враховує різну типологію фігур, вікову та географічну диференціацію споживачів вимагає від вітчизняних виробників пошуку нових конструктивних та технологічних рішень швейних виробів, що відрізняються підвищеною комфортністю, функціональністю, оригінальністю та індивідуальністю. При експлуатації чоловічих піджаків текстильні матеріали в першу чергу піддаються зональному розтягуванню, що робить цей вид деформації найважливішим при проєктуванні та виробництві піджаків, а саме враховувати рівень максимальних деформацій [1].

Одним з найважливіших факторів забезпечення високої якості одягу, що виробляється, є вибір якісних тканин, в основі якого лежить об'єктивна оцінка їх властивостей [2]. Здатність до формоутворення тканини обумовлює придатність властивостей тканини для створення бажаного силуету одягу, коли двовимірна (2D) тканина перетворюється на тривимірний (3D) виріб. Підтверджено залежність між формоутворювальною здатністю тканин та їх фізико-механічними властивостями [3].

Виходячи з вищевказаного, актуальним залишається вибір тканин для виготовлення ергономічних чоловічих костюмів для задоволення широкого кола споживачів, що і стало метою представленої роботи.

Для досягнення кращої посадки та підвищення ергономічності чоловічих піджаків проведено випробування фізико-механічних властивостей матеріалів, що використовуються для їх виготовлення, результати яких допомогли оцінити придатність вибраних костюмних тканин. Результати досліджень продемонстрували, що найбільший показник розтягування і по основі, і по утку мають тканини, до складу яких входять волокна з вмістом еластичних ниток. Високий показник розтягування по основі характерний також для чистововняних тканин. Також слід відзначити суттєвий розбіг значень показника жорсткості, що свідчить про високу неоднорідність деформаційної здатності у досліджуваних матеріалів та про різну здатність представлених костюмних тканин до формоутворення, що відповідно обумовлює доцільність вибору того чи іншого ступеня свободи облягання

одягу кожного з текстильних матеріалів. Крім того можна відзначити найбільшу згинальну жорсткість у тканин, що містять у своєму складі еластичні волокна.

Дослідження усадки зразків підкладкових тканин, призначених для виробництва чоловічих костюмів, показало, що в залежності від сировинного складу матеріалу після волого-теплової обробки та по основі, і по утоку може спостерігатися як відносно висока, так і низька величина усадки. Це визначає необхідність вибору підкладочної тканини, що відповідає за ступенем усадки основного матеріалу верху. Слід зазначити незначну відмінність в усадці після волого-теплової та термічної обробки різних зразків тканин підкладки для чоловічих костюмів, які проявилися тільки в напрямку ниток основи. Згідно з експериментальними даними, волого-теплова обробка не мала значного впливу на усадку досліджуваних нами різних видів бортової тканини і по основі, і по утоку.

Встановлено, що на погіршення зовнішнього вигляду та якості посадки чоловічих піджаків з тканин з високим вмістом еластичних волокон переважно впливають такі ознаки, як: положення рукава, правильна форма його окату, наявність «провалу» у верхній частині оката, об'єм «головки» рукава, відсутність похилих складок у бокового шва спинки, прилягання шліц піджака, прилягання верхньої частини спинки в області пройми до фігури, відсутність деформації ліктювого та переднього шва рукава, довжина плеча, що вимагає більш пильної уваги до цих ділянок конструкції в процесі проєктування. З підвищенням відсотка вмісту еластомерів у матеріалі до появи дефектів більшою мірою призводять: недостатнє прилягання шліц піджака, поява вільних складок при русі у верхній частині спинки, некоректність об'єму головки та форми окату рукава.

Література

1. Curran L. Forecasting the trade outcomes of liberalization in a quota context: What do we learn from changes in textiles trade after the ATC?// *Journal of World Trade*. - 2008, Vol.42, No.1. - P.129-150.

2. Головенко Т., Шовкомуд о., Бартків Л., Федосєєва Ю.. Аналіз асортименту і факторів впливу на якість одягу спеціального призначення. *Товарознавчий вісник*. Том 16, № 1, 2023. <https://doi.org/10.36910/6775-2310-5283-2023-17-24>.

3. Пуць В. С. Основи ергономіки та художнього конструювання: навчальний посібник / В. С. Пуць, Г. В. Єфімчук. – Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. – 128с.